

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi oppisopimuskoulutuksesta annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi oppisopimuskoulutuksesta annetun lain rahoitusta, opintososiaalisia etuja ja työnantajalle maksettavia korvauksia koskevia säännöksiä. Oppisopimuskoulutuksen nykyinen täysimääräinen valtionrahoitus tietopuolisten opintojen kustannuksiin ja työnantajille maksettaviin koulutuskorvauksiin sekä valtionapu oppisopimuskoulutuksen paikallishallinnon virkoihin ja toimiin ehdotetaan yhdistettäväksi valtionosuudeksi oppisopimuskoulutukseen.

Valtionosuus oppisopimuskoulutukseen määräytyisi laskennallisen perusteen mukaan siten, että oppisopimusopiskelijaa kohti määrätään keskimääräinen yksikköhinta, joka kattaa kaikki oppisopimuskoulutuksesta aiheutuvat, nykyisin valtionrahoituksella tuettavat kustannukset. Yksikköhinta porrastettaisiin kantokäylokkittain ja valtionosuus määriteltäisiin

niin, että valtion ja kuntien kustannusten jako säilyy suunnilleen nykyisellään. Tietopuolisten opintojen kustannuksia ja työnantajien koulutuskorvauksia koskevista opetusministeriön määräyksistä luovuttaisiin.

Oppisopimusopiskelijan opintososiaaliset edut tietopuolisten opintojen aikana säilytettäisiin ehdotuksen mukaan jokseenkin nykyisellään.

Oppisopimuskoulutuksen kokonaismäärän säätely perustuisi ehdotuksen mukaan valtion talousarviossa asetettuun valtakunnalliseen tavoitteeseen ja opetusministeriön sen pohjalta päättämiin oppisopimuskoulutuksen alueellisiin enimmäismääriin.

Esitys liittyy valtion vuoden 1994 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 1994 alusta.

PERUSTELUT

1. Nykytila

1.1. Lainsäädäntö ja käytäntö

Yleistä

Oppisopimuskoulutusta koskeva lainsäädäntö uudistettiin vuoden 1993 alusta voimaan tulleella oppisopimuskoulutuksesta annetulla lailla (1605/92), jäljempänä oppisopimuskoulutuslaki, ja oppisopimuskoulutuksesta annetulla asetuksella (1606/92), jäljempänä oppisopimuskoulutusasetus. Tämän oppisopimuskoulutuksen lainsäädännön kokonaisuudistuksen ensimmäisen vaiheen keskeisinä tavoitteina olivat

oppisopimuskoulutusta koskevien säännösten ajanmukaistaminen, oppisopimuskoulutuksen liittäminen työvaltaisena ammatillisena koulutuksena ja vaihtoehtoisena koulutusväylänä aikaisempaa kiinteämmin muuhun ammatilliseen koulutukseen, työpaikalla annettavan opetuksen ja tietopuolisten opintojen lähentäminen toisiinsa, hallinnon keventäminen ja päätösvalan siirtäminen paikallistasolle.

Oppisopimuskoulutuslain mukaan oppisopimuskoulutuksella tarkoitetaan työpaikalla käytännön työtehtävien yhteydessä harjoitettavia ammatillisia opintoja, joita täydennetään tietopuolisilla opinnoilla. Oppisopimuskoulutusta järjestetään sekä nuorisostaan että aikuisten

ammattillisena peruskoulutuksena ja lisäkoulutuksena.

Oppisopimus on oppisopimuskoulutuslain mukaan työopimus, jossa toinen sopimuspuoli, opiskelija, sitoutuu tekemään toiselle sopimuspuolelle, työntantajalle, työtä tämän johdon, valvonnan ja ohjauksen alaisena korvausta vastaan saavuttaakseen ammattitaidon tiettyssä ammatissa tai ammatin osa-alueella.

Oppisopimuskoulutuksen järjestäminen on kunnallinen tehtävä. Tätä varten kunnalla tai kunnilla yhdessä on kunnan opetustoimen hallinnosta annetussa laissa (706/92) tarkoitettu monijäseninen toimielin, jonka tehtävänä on vastata oppisopimuskoulutuksen paikallishallinnosta, valvoa opetussuunnitelmien ja oppisopimusten noudattamista sekä huolehtia oppisopimuskoulutuksen kehittämisestä nuorisasteen ja aikuisten ammatillisen koulutuksen osana. Oppisopimuskoulutuksen kunnallisten paikallishallintoyksiköiden määrä vuonna 1992 oli 75.

Rahoitus, opintososiaaliset edut ja korvaukset

Oppisopimuskoulutuksen rahoitusta, opiskelijoiden opintososiaalisia etuja ja työnantajille maksettavia koulutuskorvauksia koskevat säännökset säilytettiin uudessa oppisopimuskoulutuslaissa pääpiirteissään aikaisemman käytännön mukaisina, koska tarkoitus oli, että ne otetaan uudistettaviksi oppisopimuskoulutuksen lainsäädännön kokonaisuudistuksen toisessa, tämän esityksen tarkoittamassa, vaiheessa.

Voimassa olevan lainsäädännön mukaan oppisopimuskoulutuksen tietopuolisesta opetuksesta ja siihen osallistuvien opiskelijoiden opintososiaalisista eduista aiheutuvat kustannukset sekä työnantajille maksettavat koulutuskorvaukset maksetaan kokonaisuudessaan valtion varoista. Oppisopimuskoulutuksen paikallishallinnon, opetusministeriön erikseen valtionapuun oikeutettaviksi hyväksymistä viroista ja toimista aiheutuviin asetuksella säädettäviin käyttökustannuksiin myönnetään valtionapua 65 prosenttia. Näitä koulutustarkastajien ja toimistohenkilökunnan virkoja ja toimia on yhteensä 74. Vuoden 1993 loppuun voimassa olevan oppisopimuslain 28 a §:n (1067/85) mukaan kehitysalueella sijaitsevan kunnan valtionapua ja työnantajien koulutuskorvausta

korotetaan 5—30 prosenttia kunnan kantokyluokan ja eräiden muiden perusteiden mukaisesti.

Oppisopimuskoulutuksen tietopuolisen opetuksen ja opiskelijoiden sen aikana saamien opintososiaalisten etujen valtionrahoitus uudistettiin oppisopimuskoulutuslailla aikaisemmassa käytännöstä poiketen laskennallisiin perusteisiin pohjautuvaksi. Opetusministeriö vahvistaa vuosittain etukäteen tietopuolisista opinnoista opiskelijaa kohti aiheutuvat laskennalliset kustannukset. Ministeriö maksaa paikallishallintoviranomaisille tämän menoerän niiden tekemien opiskelijamääräilmoitusten perusteella kolmesti vuodessa.

Oppisopimusopiskelijan opintososiaalisista eduista tietopuolisten opintojen aikana säädetään oppisopimuskoulutusasetuksella ja määrätään tarkemmin opetusministeriön päätöksellä. Opiskelijan saamat opintososiaaliset edut ovat:

- 1) maksuton opetus ja välttämätön oppimateriaali;
- 2) matkakustannukset kotipaikkakunnalta opetuspaikalle ja takaisin halvimman matkustustavan mukaan;
- 3) kohtuulliset majoituskustannukset tarvittaessa;
- 4) päivittäiset matkakustannukset halvimman matkustustavan mukaan;
- 5) kohtuulliset ruokailukustannukset;
- 6) päiväraha; sekä
- 7) perheenhuoltajan perheavustus.

Oppisopimuskoulutuslain mukaan opintososiaalisia etuja ei makseta opiskelijalle siltä osin kuin hän saa muita lakisääteisiä etuuksia tai hänelle maksetaan palkkaa tietopuolisen opetuksen ajalta.

Työnantajille opiskelijaa kohti maksettava opetusministeriön vahvistama koulutuskorvaus vaihtelee koulutusaloittain muodostetuissa korvausluokissa ja opintovuosittain. Voimassa olevan opetusministeriön päätöksen mukaan koulutuskorvaus vaihtelee ammatillisessa peruskoulutuksessa ensimmäisenä opintovuonna korvausluokissa I-III 1 440 markasta 2 040 markkaan ja muina opintovuosina vastaavasti 720 markasta 1 020 markkaan opiskelijaa kohti kuukaudessa. Ammatillisessa lisäkoulutuksessa koulutuskorvaus määräytyy samoin kuin peruskoulutuksessa muuna kuin ensimmäisenä opintovuonna.

Opetusministeriö maksaa työnantajien koulutuskorvauksiin tarkoitetun menoerän paikallishallintoviranomaisille niiden tekemien opis-

kelijämääräilmoitusten perusteella kolmasti vuodessa. Paikallishallintoviranomainen maksaa korvaukset edelleen työnantajille.

1.2. Nykytilan arviointi

Oppisopimuskoulutuksen nykyinen rahoitusjärjestelmä on hajanainen, säännöksiin ja päätöksiin liian yksityiskohtaisesti normitettu, paikallisesti joustamaton ja hallinnollisesti verrattain työläs.

Oppisopimuskoulutuksen eri menoeriä rahoitetaan erilaisin perustein. Valtionrahoitus muodostuu täysimääräisestä valtionrahoituksesta, lakisääteisestä valtionavusta ja lisätystä valtionosuudesta.

Työnantajien koulutuskorvaus on jaettu opetusministeriön päätöksiin lukuisiin korvausluokkiin. Kehitysalueiden lisäetuudet perustuvat myös varsin monimutkaiseen ja vanhan aikaiseen luokitukseen.

Opiskelijoiden opintososiaalisien etujen järjestelmä on moniaineksinen. Etujen merkittävä yksinkertaistaminen tai niiden sitominen johonkin voimassa olevaan opintojen tukemisjärjestelmään ei kuitenkaan ilman melkoista etujen heikentämistä tai parantamista näytä olevan mahdollista.

Nykyinen järjestelmä ei anna paikallista liikumavaraa järjestää oppisopimuskoulutusta eri alojen ja ammattien, erilaisten opiskelijoiden ja erilaisten koulutustyöpaikkojen tarpeiden mukaisesti tarvittaessa aina oppisopimuksittain vaihdellen. Tietopuolisen opetuksen ja työpaikalla järjestettävän koulutuksen yhteensovittaminen ei ole riittävästi mahdollista.

Rahoitusjärjestelmän toimeenpano sitoo sekä kunnallisessa paikallishallinnossa että valtion keskushallinnossa huomattavasti työvoimaa.

Rahoitusjärjestelmä ei kokonaisuudessaan täytä valtionosuusuudistuksessa omaksuttuja uusia valtionrahoituksen yksinkertaisuuden ja laskennallisuuden eikä hallinnon hajauttamisen periaatteita.

Rangaistuslaitoksen työtoiminnan yhteydessä voitaisiin vangeille järjestää oppisopimuskoulutusta, joka saattaisi soveltua hyvin varsinkin pitkää vankeusrangaistusta suorittavan vangin koulutusmuodoksi. Vangit eivät kuitenkaan ole työsuhteessa työtoiminnan järjestäjään eikä heidän palkkauksensa, jonka perus-

teet on säädetty asianomaisissa säännöksissä, useinkaan noudata työehtosopimusten mukaisista palkkausta.

2. Ehdotetut muutokset

2.1. Rahoitusjärjestelmän uudistaminen

Ehdotuksen mukaan voimassa olevien säännösten mukainen täysimääräinen valtionrahoitus oppisopimuskoulutuksen tietopuolisten opintojen ja työnantajille maksettavien koulutuskorvausten kustannuksiin sekä valtionapu paikallishallinnon virkoihin ja toimiin muutettaisiin ja koottaisiin valtionosuudeksi oppisopimuskoulutukseen, jolloin oppisopimuskoulutuksen rahoitus muuttuisi valtionosuusuudistuksessa omaksuttujen periaatteiden mukaisesti kauttaaltaan laskennalliseksi.

Ehdotuksen mukaan nykyisen oppisopimuskoulutuksen valtionrahoituksen ja valtionavulla tuetun toiminnan kunnallisen rahoituksen kokonaismäärän perusteella määrättäisiin oppisopimusopiskelijaa kohti valtionosuuden perusteena oleva keskimääräinen yksikköhinta. Jotta rahoituksessa voitaisiin edelleen ottaa huomioon voimassa olevan lainsäädännön mukaiset kehitysalueiden lisätyllä valtionrahoituksella huomioon otetut eri alueiden erilaiset tarpeet, ehdotetaan, että keskimääräinen yksikköhinta porrastettaisiin kuntien kantokykyluokituksen perusteella niin, että yksikköhinta on keskimääräistä suurempi alemmissa ja keskimääräistä pienempi ylemmissä kantokykyluokissa.

Valtionrahoituksen osuus oppisopimuskoulutuksen kokonaiskustannuksiin on nykyisin noin 97 prosenttia. Jotta valtion ja kuntien kustannusten jako ei nykyisestä muuttuisi, ehdotetaan, että myös uuden rahoitusjärjestelmän mukainen valtionosuus olisi 97 prosenttia kantokykyluokittain määräytyvästä yksikköhinnasta. Valtionosuuden perusteena oleva yksikköhinta määräytyisi opiskelijan kotikunnan kantokykyluokan mukaan.

Poiketen oppilaitosmuotoisen ammatillisen koulutuksen rahoituksesta kunnallista rahoitusvastuuta ei ehdoteta säädettäväksi oppisopimusopiskelijan kotikunnalle, vaan kunnallinen rahoitusosuus jäisi, kuten nykyisinkin, oppisopimuskoulutuksen kunnallisen järjestäjän vastuulle.

Koska oppisopimuskoulutuksen kustannuk-

set eroavat ammatillisessa peruskoulutuksessa ja lisäkoulutuksessa, keskimääräinen yksikköhinta ehdotetaan määrättäväksi erikseen peruskoulutusta ja lisäkoulutusta varten. Tämä vastaa työnantajien koulutuskorvauksissa noudatettavaa voimassa olevaa käytäntöä.

Oppisopimusopiskelijan opintososiaalisista eduista tietopuolisten opintojen aikana ehdotetaan säädettäväksi tyhjentävästi säännösten ja opetusministeriön normisääntelystä tässäkin luovuttaisiin. Opiskelijoille nyt erikseen maksettavista päivittäisten matkojen ja aterioiden korvauksista luovuttaisiin ja ne sisällytettäisiin jatkossa päivärahaan. Koska tietopuolisten opintojen järjestämispaikka saattaa sijaita varsin kaukana oppisopimuspaikkakunnalta, ehdotetaan matkat sieltä opetuspaikalle sekä majoitus korvattavaksi nykyisestä poiketen myös opiskelijalle, jolla palkanmaksun tai muun tulon vuoksi ei ole oikeutta opintososiaalsiin etuihin. Mahdollinen oppimateriaali jäisi ehdotuksen mukaan opiskelijan itsensä kustannettavaksi kuten muussakin peruskoulun ulkopuolisessa koulutuksessa.

Jotta oppisopimuskoulutuksen paikalliseen järjestämiseen saadaan tarpeellista joustoa, tietopuolisten opintojen kustannuksia ja työnantajien koulutuskorvauksia koskevia keskushallintoviranomaisten määräyksiä ei enää toimita rajoittavina normeina sisällytettäisi uuteen käytäntöön. Koulutuskorvauksista sovittaisiin paikallishallintoviranomaisen ja työnantajan kesken oppisopimuksen tekemisen yhteydessä.

Oppisopimuskoulutuksen valtionosuuden maksatuskäytäntö ehdotetaan säilytettäväksi pääpiirteissään nykyisellään. Opetusministeriö maksaisi valtionosuuden oppisopimuskoulutuksen paikallishallintoviranomaisille kolmasti vuodessa näiden tekemien opiskelijamääräilmoitusten perusteella. Paikallishallintoviranomainen ottaisi tietopuolisen opetuksen, huolehtisi opistososiaalisten etujen myöntämisestä ja maksamisesta opiskelijalle sekä maksaisi koulutuskorvauksen työnantajalle voimassa olevan käytännön mukaisesti.

2.2. Oppisopimuskoulutuksen mitoittaminen

Oppisopimuskoulutusta ei ole säädelty määrellisesti samoin kuin oppilaitosmuotoista ammatillista koulutusta. Oppisopimuskoulutusta on järjestetty valtion talousarvion määrärahojen ja talousarviossa asetetun oppisopimusten

kokonaismäärää koskevan tavoitteen rajoissa.

Ehdotuksen mukaan oppisopimuskoulutuksen kokonaismäärää koskeva tavoite asetettaisiin edelleen valtion talousarviossa. Muun muassa siitä syystä, että valtionrahoitus oppisopimuskoulutukseen voitaisiin toteuttaa valtion talousarvioon hyväksytyjen määrärahojen mukaisesti, ehdotetaan, että opetusministeriö päättäisi talousarvion nojalla oppisopimuskoulutuksen enimmäismäärät alueittain. Paikallishallintoviranomaiset sovittaisivat toimenpiteensä keskenään neuvotellen näiden enimmäismäärien mukaisesti.

2.3. Muut muutokset

Vankien oppisopimuskoulutuksen mahdollistamiseksi rangaistuslaitosten työtoiminnassa ehdotetaan 19 a §:n 2 momentiksi otettavaksi säännös, jonka mukaan vankilan työtoiminnassa järjestetyssä oppisopimuskoulutuksessa oppisopimussuhde ei perustu työsuhteeseen ja siinä voidaan poiketa lain 19 ja 20 §:n säännöksistä.

Muutoksenhakua koskevaan 22 §:ään on tehty 15 §:n muuttamisesta johtuva tekninen muutos.

3. Esityksen vaikutukset

Esityksellä ei ole suoranaisia vaikutuksia valtiontalouteen eikä esitys muuta valtion ja kuntien välistä kustannustenjakoa. Siirtyminen nykyisestä kehitysalueiden oppisopimuskoulutuksen valtionrahoituksen lisäkorotuksista kuntien kantokykyluokituksen perusteella porrastettuihin yksikköhintoihin muuttaa jossain määrin koulutuksen kunnallisten järjestäjien valtionrahoituksen keskinäisiä suhteita.

Siirtyminen yksinkertaiseen laskennalliseen valtionosuusjärjestelmään vähentää paikallishallinnossa ja erityisesti valtion keskushallinnossa rahoituksen toimeenpanossa tarvittavan henkilöstön tarvetta. Toisaalta paikallishallinnon toimivallan lisääminen rahoitusjärjestelyjen toteuttamisessa saattaa myös lisätä hallintotehtäviä paikallishallinnossa.

Esitys merkitsee oppisopimuskoulutuksen rahoitukseen varsin merkittävää muutosta. Tämän vuoksi tarkoitus on huolellisesti seurata uuden rahoitusjärjestelmän toimeenpanoa ja vaikutuksia verrattuna nykyiseen rahoitukseen.

Mikäli uudessa rahoitusjärjestelmässä ilmenee epäkohtia, ryhdytään viipymättä tarpeellisiin toimenpiteisiin niiden korjaamiseksi.

4. Asian valmistelu

Asiaa on valmisteltu virkatyönä opetusministeriön asettaman työryhmän ehdotuksen pohjalta. Asiasta on neuvoteltu Suomen Kuntaliiton ja keskeisten työmarkkinoiden keskusjärjestöjen kanssa. Asiasta on käyty Suomen Kuntaliiton kanssa myös kunnallistaloutta ja hallintoa koskevasta neuvottelumenettelystä tehdyn sopimuksen mukaiset neuvottelut, joissa Suomen Kuntaliitto katsoi, että yksikköhinnan määrääminen tulisi toteuttaa samoja periaatteita noudattaen kuin opetus- ja kulttuuri-toimen lainsäädännössä.

5. Tarkemmat säännökset ja määräykset

Oppisopimuskoulutuslakiin ehdotetut muutokset edellyttävät oppisopimuskoulutusasetuksen rahoitusta koskevien säännösten ja opiskelijan opintososiaalisia etuja koskevan säännöksen muuttamista.

6. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 1994.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

oppisopimuskoulutuksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan oppisopimuskoulutuksesta 30 päivänä joulukuuta 1992 annetun lain (1605/92) 5 luku ja 22 §:n 2 momentti sekä
lisätään lakiin uusi 19 a § seuraavasti:

5 luku

Rahoitus, koulutuksen mitoittaminen sekä opintososiaaliset edut ja työnantajakorvaukset

15 §

Valtionosuus oppisopimuskoulutukseen

Oppisopimuskoulutuksen paikallishallintoviranomaiselle myönnetään valtionosuutta oppisopimuskoulutuksen hallinnosta, työpaikalla annettavasta koulutuksesta, tietopuolisista opinnoista ja opiskelijan opintososiaalisista eduista aiheutuviin kustannuksiin.

Opetusministeriö määrää vuosittain valtion talousarvion rajoissa opiskelijaa kohti oppisopimuskoulutuksen valtionosuuden perusteena olevan keskimääräisen vuotuisen yksikköhinnan erikseen ammatillista peruskoulutusta ja erikseen ammatillista lisäkoulutusta varten.

Keskimääräinen yksikköhinta porrastetaan kuntien kantokykyluokituksesta annetun lain (649/85) mukaisesti kantokykyluokittain siten, että yksikköhinta on 15 prosenttia suurempi

alimmassa kuin ylimmässä kantokykyluokassa. Valtionosuus on 97 prosenttia opiskelijan kotikunnan kantokykyluokan yksikkö hinnasta.

Opetusministeriö maksaa valtionosuuden oppisopimuskoulutuksen paikallishallintoviranomaiselle siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään.

16 §

Oppisopimuskoulutuksen mitoittaminen

Opetusministeriö määrää vuosittain valtion talousarviossa asetetun kokonaismäärän rajoissa oppisopimusten enimmäismäärät alueittain ja ottaen huomioon molemmat kieliryhmät erikseen ammatillista peruskoulutusta ja erikseen ammatillista lisäkoulutusta varten siten kuin asetuksella säädetään ja sen nojalla tarvittaessa opetusministeriön päätöksellä määrätään. Oppisopimuskoulutuksen paikallishallintoviranomaiset sovittavat toimenpiteensä alueelle asetetun enimmäismäärän rajoihin.

Opetusministeriö voi, jollei oppisopimusten

määrää saada sovitetuksi alueittain asetettujen enimmäismäärien rajoihin, määrätä oppisopimusten enimmäismäärät paikallishallintoviranomaisittain.

Opetusministeriö voi tarvittaessa muuttaa 1 momentissa tarkoitettua päätöstään.

17 §

Opintososiaaliset edut

Opiskelijalla on oikeus saada tietopuoliseen opetukseen osallistumisen aikana maksuton opetus sekä opintososiaalisina etuina päivärahaa, perhevustusta, matkakustannusten korvausta matkasta opetuspaikkakunnalle ja takaisin sekä majoittumiskorvausta siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään.

Tämän lain mukaisia opintososiaalisia etuja, lukuun ottamatta matkaa opetuspaikkakunnalle ja takaisin sekä majoittumiskorvausta, ei myönnetä opiskelijalle, joka saa palkkaa tai muita kuin 1 momentissa tarkoitettuja lakisääteisiä etuja tietopuolisen opetuksen ajalta.

Opiskelijan tämän pykälän perusteella saamat edut ovat verosta vapaat.

Opintososiaalisten etujen myöntämisestä ja maksamisesta vastaa paikallishallintoviranomainen.

18 §

Työnantajalle maksettava koulutuskorvaus

Työnantajalle maksetaan työpaikalla annettavan koulutuksen järjestämisestä koulutuskorvausta sen mukaan mitä koulutuksesta arvioidaan työnantajalle aiheutuvan kustannuksia.

Helsingissä 11 päivänä lokakuuta 1993

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Arvioinnissa otetaan huomioon koulutusala sekä opiskelijan kokemus ja koulutustaso. Paikallishallintoviranomainen ja työnantaja sopivat koulutuskorvauksen määrästä kutakin oppisopimusta varten ennen sopimuksen hyväksymistä.

Paikallishallintoviranomainen maksaa koulutuskorvauksen työnantajalle siten kuin nämä maksatuksen järjestämisestä sopivat.

19 a §

Erityisryhmien oppisopimuskoulutus

Rangaistuslaitoksen työtoiminnan yhteydessä järjestetyssä vankien oppisopimuskoulutuksessa oppisopimussuhde ei perustu työsuhteeseen ja siinä voidaan poiketa tämän lain 19 ja 20 §:n säännöksistä.

22 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhausta 15 §:ssä tarkoitettuun päätökseen on soveltuvin osin voimassa, mitä kuntien valtionosuuslain (688/92) 25 §:ssä ja 26 §:n 1 momentissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä kuuta 199 .

Ennen tämän lain voimaantuloa syntyneet kustannukset rahoitetaan ja maksetaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Opetusministeri Riitta Uosukainen

Laki

oppisopimuskoulutuksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan oppisopimuskoulutuksesta 30 päivänä joulukuuta 1992 annetun lain (1605/92) 5 luku
 ja 22 §:n 2 momentti sekä
lisätään lakiin uusi 19 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

5 luku

Rahoitus, opintososiaaliset edut ja korvaukset

15 §

Tietopuolisten opintojen kustannukset

Tietopuolisen opetuksen järjestämisestä ja 17 §:n mukaisista opintososiaalisista eduista opiskelijaa kohti määräytyvät laskennalliset kustannukset, jotka opetusministeriö vuosittain etukäteen vahvistaa, maksetaan paikallishallintoviranomaiselle valtion varoista siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään.

16 §

Valtionapu virkoihin ja toimiin

Opetusministeriö myöntää valtionapua sellaiseen 14 §:ssä tarkoitettuun virkaan ja toimeen, jonka se määräämillään ehdoilla on

5 luku

Rahoitus, koulutuksen mitoittaminen sekä opintososiaaliset edut ja työnantajakorvaukset

15 §

Valtionosuus oppisopimuskoulutukseen

Oppisopimuskoulutuksen paikallishallintoviranomaiselle myönnetään valtionosuutta oppisopimuskoulutuksen hallinnosta, työpaikalla annettavasta koulutuksesta, tietopuolisista opinnoista ja opiskelijan opintososiaalisista eduista aiheutuviin kustannuksiin.

Opetusministeriö määrää vuosittain valtion talousarvion rajoissa opiskelijaa kohti oppisopimuskoulutuksen valtionosuuden perusteena olevan keskimääräisen vuotuisen yksikköhinnan erikseen ammatillista peruskoulutusta ja erikseen ammatillista lisäkoulutusta varten.

Keskimääräinen yksikköhinta porrastetaan kuntien kantokykyluokituksesta annetun lain (649/85) mukaisesti kantokykyluokittain siten, että yksikköhinta on 15 prosenttia suurempi alimmassa kuin ylimmässä kantokykyluokassa. Valtionosuus on 97 prosenttia opiskelijan kotikunnan kantokykyluokan yksikkö hinnasta.

Opetusministeriö maksaa valtionosuuden oppisopimuskoulutuksen paikallishallintoviranomaiselle siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään.

16 §

Oppisopimuskoulutuksen mitoittaminen

Opetusministeriö määrää vuosittain valtion talousarviossa asetetun kokonaismäärän rajoissa oppisopimusten enimmäismäärät alueittain ja ot-

Voimassa oleva laki

hyväksynyt valtionapuun oikeuttavaksi. Valtionavun määrä on 65 prosenttia virasta ja toimesta aiheutuviin, asetuksella säädettyihin käyttökustannuksiin.

17 §

Opintososiaaliset edut

Opiskelijalla on oikeus saada tietopuoliseen opetukseen osallistumisen ajalta opintososiaalisia etuja siten kuin asetuksella säädetään ja sen nojalla opetusministeriön päätöksellä tarvittaessa määrätään.

Tämän lain mukaisia opintososiaalisia etuja ei makseta opiskelijalle siltä osin kuin hän saa muita kuin 1 momentissa tarkoitettuja lakisääteisiä etuuksia tai hänelle maksetaan palkkaa tietopuolisen opetuksen ajalta.

Opiskelijan tämän pykälän perusteella saamat edut ovat verosta vapaat.

18 §

Työnantajalle maksettava koulutuskorvaus

Työnantajalle maksetaan valtion varoista koulutuskorvausta. Opiskelijaa kohti maksettava koulutuskorvaus jaetaan koulutusaloittain korvausluokkiin siten kuin asetuksella säädetään. Opetusministeriö vahvistaa vuosittain valtion talousarvion rajoissa koulutuskorvauksen määrät.

Ehdotus

taen huomioon molemmat kieliryhmät erikseen ammatillista peruskoulutusta ja erikseen ammatillista lisäkoulutusta varten siten kuin asetuksella säädetään ja sen nojalla tarvittaessa opetusministeriön päätöksellä määrätään. Oppisopimuskoulutuksen paikallishallintoviranomaiset soveltavat toimenpiteensä alueelle asetetun enimmäismäärän rajoihin.

Opetusministeriö voi, jollei oppisopimusten määrää saada sovitetuksi alueittain asetettujen enimmäismäärien rajoihin, määrätä oppisopimusten enimmäismäärät paikallishallintoviranomaisittain.

Opetusministeriö voi tarvittaessa muuttaa 1 momentissa tarkoitettua päätöstään.

17 §

Opintososiaaliset edut

Opiskelijalla on oikeus saada tietopuoliseen opetukseen osallistumisen aikana maksuton opetus sekä opintososiaalisina etuina päivärahaa, perheavustusta, matkakustannusten korvausta matkasta opetuspaikkakunnalle ja takaisin sekä majoittumiskorvausta siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään.

Tämän lain mukaisia opintososiaalisia etuja, lukuun ottamatta matkaa opetuspaikkakunnalle ja takaisin sekä majoittumiskorvausta, ei myönnetä opiskelijalle, joka saa palkkaa tai muita kuin 1 momentissa tarkoitettuja lakisääteisiä etuja tietopuolisen opetuksen ajalta.

Opiskelijan tämän pykälän perusteella saamat edut ovat verosta vapaat.

Opintososiaalisten etujen myöntämisestä ja maksamisesta vastaa paikallishallintoviranomainen.

18 §

Työnantajalle maksettava koulutuskorvaus

Työnantajalle maksetaan työpaikalla annettavan koulutuksen järjestämisestä koulutuskorvausta sen mukaan mitä työnantajalle koulutuksesta arvioidaan aiheutuvan kustannuksia. Arvioinnissa otetaan huomioon koulutusala sekä opiskelijan kokemus ja koulutustaso. Paikallishallintoviranomainen ja työnantaja sopivat koulutuskorvauksen määrästä kutakin oppisopimusta varten ennen sopimuksen hyväksymistä.

Voimassa oleva laki

Paikallishallintoviranomainen maksaa koulutuskorvauksen työnantajalle. Koulutuskorvauksen hakemisesta ja maksamisesta säädetään asetuksella.

Ehdotus

Paikallishallintoviranomainen maksaa koulutuskorvauksen työnantajalle siten kuin nämä maksatuksen järjestämisestä sopivat.

19 a §

Erityisryhmien oppisopimuskoulutus

Rangaistuslaitoksen työtoiminnan yhteydessä järjestetyssä vankien oppisopimuskoulutuksessa oppisopimussuhde ei perustu työsuhteeseen ja siinä voidaan poiketa tämän lain 19 ja 20 §:n säännöksistä.

22 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhausta 15 ja 16 §:ssä tarkoitettuun päätökseen on soveltuvin osin voimassa, mitä kuntien valtionosuuslain (688/92) 25 §:ssä ja 26 §:n 1 momentissa säädetään.

Muutoksenhausta 15 §:ssä tarkoitettuun päätökseen on soveltuvin osin voimassa, mitä kuntien valtionosuuslain (688/92) 25 §:ssä ja 26 §:n 1 momentissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä kuuta 199 .

Ennen tämän lain voimaantuloa syntyneet kustannukset rahoitetaan ja maksetaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

